

— Ja, hij kan meekomen...

Weer bleef de veroordeelde een wijle alleen.

— O, ik zal Dora naar Isegrim zenden ! besloot hij. Een vrouw vermag meer dan een man...

En ongeduldig wachtte hij... Na een kwartier liet de officier baron van Rooze en zijn dochter binnen.

Dora snelde tot haar broeder en wierp zich weenend in zijn armen.

— O, Pol, arme Pol, wat willen ze met u doen ! jammerde ze.

— Mij dooden...

— Neen, neen... ze kunnen het niet meenen ! 't Zijn al leugens, wat ze van u zeggen... 't is laster...

— Luister eens, Dora... Vraag om Isegrim te spreken.

— O, naar dien boozen man gaan.

— Maar ge moogt dat nu niet zeggen ! Ge moet u voor hem op de knieën werpen en hem om genade voor me smeeken. Gij kunt me misschien redden.

— Waar is hij ?

— Vraag het aan den officier. O, spreek schoon voor mij, laat niet af, om genade te vragen... Houd aan als hij weigert... O, Dora, luister nog eens goed...

En van Rooze sprak nu fluisterend.

— Beloof hem zelfs uw gunsten... zeg, dat ge hem lief zult hebben... hij is een knap man...

Wellicht begreep het meisje niet de eigenlijke bedoeling dezer afschuwelijke taal.

— Ga nu... verlies geen tijd ! drong van Rooze aan.

De baron trad nader...

— Ik zal Dora vergezellen, zei hij.

— Neen, doe dat niet ! hernam de zoon. 't Is veel beter, dat ze alleen gaat.

De officier stond aan de deur. Hij had toch begrepen, dat de jonkvrouw om genade voor haar broer moest vragen. Hij wist, dat het nutteloos zou zijn. Echter riep hij een soldaat en zei :

Een kerel sprong naar voren... (blz. 526).

— Laat den hoofdman vragen, of hij jonkvrouw van Rooze kan ontvangen.

— Mijn zuster kan dadelijk mee gaan ! riep Pol.

En hij fluisterde Dora toe :

— Dring dadelijk met den soldaat mee binnen bij Isegrim. Hij moet u zien... Of schrei luid aan de deur, dat hij u hoort !

Maar de officier weerhield het meisje en zei :

— Gij moet hier het antwoord afwachten.

Weldra keerde de soldaat terug. De hoofdman kon jonkvrouw van Rooze met ontvangen — zoo meldde hij. Aan den veroordeelde zou geen genade verleend worden.

— Dora ga zelf ! schreeuwde Pol wanhopig. Huil aan de deur zijner kamer ! Men wil u beletten bij hem te geraken !

— Jonker van Rooze, uw vader en zuster hebben slechts toelating om in dit vertrek te komen. Ze kunnen een kwartier blijven.

Hij liet hen alleen en sloot de deur.

— Ze willen mijn dood ! riep Pol uit... Is er dan geen redding mogelijk ?

De baron was op een bank neergevallen. Hij hief het betraand gelaat op en sprak :

— Mijn zoon, bereid u dan voor op sterven... O, wat een leven hebt gij geleid... En ik heb ook schuld... ik was zwak...

— 't Zijn leugens, waarvan ze mijn broeder betichten ! kreet Dora.

— Gij moet genade voor mij vragen, hernam de veroordeelde. Wacht aan de deur van dit gebouw, tot Isegrim buiten komt. Val hem te voet... Beloof hem alles ! Zeg, dat ge hem zult lief hebben...

— Wat ! riep de vader nu uit.

Hij had de eerste maal dien raad niet gehoord. Nu begreep hij, wat zijn zoon van Dora eischte en de verontwaardiging deed hem opspringen.

— Pol, schaam u ! zei hij. Toon tenminste, dat ge nu geen lafaard zijt ! Uw zuster zal zich niet vernederen ! Hebt gij dan waarlijk geen eergevoel meer... Ha, gij zoudt haar dwingen tot zoo iets...

— En gij wilt mij laten sterven !

— Alles wil ik offeren voor uw leven, maar niet de eer van mijn kind... Dat nooit ! Ach, ik begrijp, dat er voor u geen hoop meer is ! Denk aan de eeuwigheid.

— Ik wil niet aan de eeuwigheid denken ! Zoo jong en reeds sterven ! Laat Dora doen, wat ik zeg...

— Ge moogt die schandelijke taal niet meer herhalen, of wij gaan dadelijk heen.

— Dat ze dan Julietta opzoeke. Die heeft invloed...

— Dora zal bij die Spaansche niet gaan...

— Of bij Agneta...

— Dat kunnen we beproeven... Maar zal jonkvrouw van Ramsdijk nog voor u spreken ?

— Ja ! Ze zal medelijden hebben... O, zoek haar op... Verlies geen tijd ! Pol liep zelf naar de deur en klopte. De officier deed open.

— Mijn vader en zuster gaan heen, zei de gevangene.

— Ze hebben nog tien minuten tijd...

— Neen, ze vertrekken nu...

— Zooals het hun belieft dan...

Weenend omklemde Dora haar broeder.

— Ga naar Agneta ! drong deze aan. Ze zal op haar landgoed zijn. O, spoed u ! smeeke haar, dat ze een losprijs voor mij aanbiedede...

— Kom, Dora, dat kunnen wij beproeven, sprak baron van Rooze.

Hij nam zijn zoon bij beide handen.

— Als het niet gelukt... verzoen u dan met God, zei hij, diep ontroerd...

— O, ga nu... maak haast ! riep Pol gejaagd De tijd is kostbaar.

Hij voerde zijn zuster zelf tot aan de deur en duwde haar buiten. De vader nam zijn dochter bij den arm en samen strompelden ze heen.

— De priester is hier, zei de officier tot van Rooze.

Een geestelijke der stad trad binnen. 't Was reeds een man op leeftijd.

— Jonker van Rooze, zei hij. ik kom u voorbereiden tot den dood...

— Maar ik wil niet sterven ! O, ga ook naar Isegrim en bid hem om mijn leven.

— Ik heb reeds voor u gepleit, maar het baat niet. Uw vonnis wordt onverbiddeijk uitgevoerd. Jonker van Rooze, ik weet wel, dat dit gerechtshof voor ons niet wettig is. De rebellen zijn meester in de stad, maar dat neemt uw zware schuld niet weg... Gij hebt een vreeselijk leven achter u...

— Dus gij geeft die muiters gelijk !

— Er is hier nu geen sprake van staatskunde... Wettig of onwettig... gij moet sterven... Ge zult voor God verschijnen... en uw geweten is zwaar betaden. Gij hebt uw schuld niet erkend maar u ook niet kunnen vrij pleiten. Belijd uw zonden nu... Voor iederen zondaar is er vergiffenis. God zal u genadig zijn.

— Maar is er dan geen hoop meer ?

— Op genade van menschen, neen... Mijn zoon, bedenk toch, dat op dit leven een eeuwigheid volgt... Belijd uw zonden... erken uw schuld ! En zeg mij, wat ik in uw naam goed kan maken... Gij hebt bijvoorbeeld een zware schuld jegens Roger...

— Ik heb Roza niet gedood...

— Maar toch verlokt...

→ Zij wilde rijk leven... en was het dienen moe.

→ Ge voerdet haar uit Brugge weg...

→ Niet tegen haar wil...

→ Tegen Gods wil ! Bedenk, dat gij zwaar gezondigd hebt tegen God...

En dan uw optreden tegen jonker van Dillen !

→ Verdedigt ge dien oproermaker nog ?

→ Ik herhaal u, dat ik hier niet over staatskunde spreek... We staan nu tegenover elkaar als priester en verdoold schaap, dat ik gaarne terug op den goeden weg zou brengen. Valsche getuigenis afleggen is den Heer een gruwel, en dat deedt gij jegens jonker van Dillen. De schout van Loo heeft me alles meegedeeld. Ik kom juist van hem. Een ander priester troost hem.

→ Had die kerel zijn mond gehouden.

→ Dan zou een deel van uw schuld misschien voor de menschen verborgen zijn gebleven, maar niet voor God. Vergeet dat toch niet ! O, mijn zoon, gij klemt u nog aan dit aardsche leven vast... en het kan voor u slechts een uur meer duren.

— Een uur ! huilde van Rooze. Maar mijn vader en zuster werken voor mijn genade.

— Het schavot wordt reeds opgeslagen...

— Het schavot !

Schuw staarde van Rooze den geestelijke aan. Een rilling liep over zijn lichaam.

— Ik moet u de waarheid zeggen ! hernam de priester. Laat elke gedachte aan dit leven varen en spreek mij uw biecht. Besteed den tijd, die u overblijft aan uw ziel !

— Ik kan niet sterven... ik durf niet ! schreeuwde van Rooze op woesten toon.

— En toch loopt uw leven ten einde, hernam de geestelijke.

Hij opende zijn boek en las een psalm... Plechtig klonk zijn stem en de heilige woorden werden duidelijk uitgesproken.

« Ik heb lief, want de Heere hoort mijn stem, mijne smeekingen; want hij neigt zijn oor tot mij, dien ik hem in mijne dagen zal aanroepen. De banden des doods hadden mij ontvangen, en de angsten der helle hadden mij getroffen; ik vond benauwdheid en droefenis.

Maar ik riep den naam des Heeren aan, zeggende : Och Heere, bevrijd mijn ziel.

De Heere is genadig en rechtvaardig, en onze God is ontfermend.

De Heere bewaart de eenvoudigen; ik was uitgeteerd, doch hij heeft mij verlost.

Mijne ziele, keer weder tot uwe ruste, want de Heere heeft aan u welgedaan.

Want gij, Heere, hebt mijn ziel gered van den dood, mijne oogen van tranen, mijnen voet van aanstoot.

Ik zal wandelen voor het aangezicht des Heeren, in de landen der levenden.

Ik heb geloofd, daarom sprak ik; ik ben zeer bedrukt geweest ».

— Hoort ge het ? zei de priester : « De banden des doods hadden mij ontvangen en de angsten der helle hadden mij getroffen; ik vond benauwdheid en droefenis ». Zoo is het nu met u... « Maar ik riep den naam des Heeren aan, zeggende : « Och, Heere, bevrijd mijne ziel ». Jonker van Rooze, uw lichaam wordt overgeleverd aan den dood, doch uw ziel kan gered worden.

De geestelijke zocht een ander gedeelte van zijn boek en weer las hij met klare stem :

« En daar werden ook twee anderen, zijnde moordenaars geleid om met Jezus gedood te worden.

En toen zij kwamen op de plaats genaamd Hoofdschedelplaats, kruisigden zij Christus aldaar, en de kwaaddoeners, den éénen ter rechter- en den anderen ter linkerzijde.

En Jezus zeide : Vader vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen. En verdeelende zijne kleederen, wierpen zij het lot.

En het volk stond en zag het aan; en ook de oversten met hen beschimpten Hem, zeggende : Anderen heeft hij verlost, dat Hij nu zichzelf verlosse, zoo Hij is de Christus, de uitverkorene Gods.

En ook de krijgsknechten tot Hem komende bespotteden Hem, en brachten Hem edik,

en zeiden : Indien Gij de Koning der Joden zijt, zoo verlos U-zelfen.

En daar was ook een opschrift boven Hem geschreven, met Grieksche en Romeinsche en Hebreuwsche letters : Deze is de Koning der Joden.

En één van de kwaaddoeners die gehangen waren lasterde Hem, zeggende : Indien gij de Christus zijt, verlos U-zelven en ons.

Maar de andere antwoordende bestrafte hem, zeggende : Vreest gij ook God niet, daar gij in hetzelfde oordeel zijt ?

En wij toch rechtvaardiglijk, want wij ontvangen straf waardig 't geen wij gedaan hebben, maar Deze heeft niets onbehoorlijks gedaan.

En hij zeide tot Jezus : Heere, gedenk mijner als gij in uw Koninkrijk zult gekomen zijn.

En Jezus zeide tot hem : Voorwaar zeg ik u, heden zult gij met Mij in het paradijs zijn ».

— Hoort ge dat ? vroeg de priester. Christus vergaf den berouwvollen moordenaar op het kruis. Ook voor u is er vergiffenis... Maar leg nu elke gedachte aan 't aardsche leven af.

Van Rooze zat schuw op een stoel, het hoofd in de handen gedoken.

Hij sprong op en riep :

— Ik zal me bekeeren, maar dat men mij dan late leven !

— Gij moet u bekeeren tot het eeuwige leven ! O, mijn vriend, kon ik iets doen, om u tijd te verleenen voor boete op deze aarde nog, ik zoude u gaarne neipen. Vestig daarop echter ge

Met een woesten schreeuw van wanhoop zank de veroordeelde op zijn stoel neer.

— Spreek mij uw biecht ! drong de priester aan. Aanvaard nederig en berouwvol de genademiddelen der Heilige Kerk.

Hij nam plaats naast hem.

Maar ruw stootte van Rooze hem af...

— Spreek me niet van sterven ! tierde hij. Ga genade vragen voor mij... Of roep mijn vrienden op, dat ze mij bevrijden !

— De wanhoop wekt die wilde, onmogelijke plannen, wedervoer de priester.

— Gij doet ook met Isegrim mee !

— Neen... ik hoop, dat zijn oproer mislukt, maar ik ben hier niet voor staatkundige doeleinden, doch alleen, om u te verzoenen met de eeuwigheid en dus mijn heilig ambt uit te oefenen. O, wist gij, welk een deernis ik met u gevoel !

— Kan de kommandant niets voor mij doen ?

— Hij is een gevangene...

— En de valschaard kwam tegen me getuigen. Haal Julietta dan ! Als ik aan haar knieën val, zal ze medelijden met me hebben.

— Julietta, die verdorven Spaansche vrouwe... Maar gij ook hebt zware schuld jegens haar... Denk aan uw ziele, jonker van Rooze... Belijd uw zonden... Bij God is vergiffenis.

De priester sprak te vergeefs. Als hij meende, wat meer kalmte gebracht te hebben in het opgezweept gemoed, riep van Rooze weer uit, dat hij niet sterven wilde, dat zijn zuster voor hem werkte, dat Agneta van Ramsdijk zou komen.

In een andere kamer zat Benedictus. Hij was geheel verslagen. Hij had gebiecht en verzekerd, dat hij boetvaardig zou sterven.

Hij wachtte nu op zijn lot. De angst beroerde zijn gelaat met akelige zenuwtrekken.

Een soldaat bewaakte hem, maar Benedictus sprak niet. Als in gedachten verzonken, staarde hij voor zich uit.

Een officier trad binnen, vergezeld door den priester, die den veroordeelde op den dood voorbereid had.

— Benedictus, uw uur is gekomen, sprak de officier.

De schout van Loo schrok op.

— Wat, wat ! stamelde hij.

— Uw uur is gekomen.

— Moet ik naar 't schavot ?

— Ja... sterf moedig !

— En bedenk, dat gij ontwaakt in de eeuwigheid, voegde de priester er bij. Daarbij gerekend is het aardse leven niets.

De officier leidde Benedictus in de kamer, waar de andere geestelijke nog te vergeefs Pol van Rooze tot boetvaardigheid en berusting aanmaande.

— Jonker van Rooze, uw uur is gekomen, sprak ook hier de officier.

— Mijn zuster is nog niet terug...

— Jawel, uw vader en zuster staan aan de deur, maar ik kan hen nu niet meer bij u toelaten. Ik moest u melden, dat zij jonkvrouw van Ramsdijk niet hebben kunnen spreken. Bovendien, reken op geen genade.

— Mijn zoon, nog kunt gij uw schuld belijden, drong de priester aan.

— Zooals heer Benedictus deed, sprak de andere geestelijke.

— Jonker van Rooze, er is niets aan te doen... we zijn schuldig, zei de schout van Loo.

— O, gij valschaard, ge hebt alles uitgebracht ! snauwde van Rooze. Hadt gij uw mond gehouden !

— Gij hebt mij zoover gebracht. Maar ik verwijt het u niet... Laat ons de straf gelaten aanvaarden !

— Ik wil niet sterven. Gij zijt een afgeleefde, versleten dronkelap, maar ik ben jong...

Knechten van den beul traden binnen met soldaten.

— Weg, weg ! huilde van Rooze. O, laat mij leven !

Maar ze grepen hem vast en sneden zijn wambuis aan den hals uit, zoodat er plaats zou zijn voor het zwaard.

Hetzelfde deden ze bij Benedictus, die uiterlijk kalm bleef, al sidderde hij aanhoudend.

Maar van Rooze ging hevig te keer.

— Jonker, wilt gij als edelman gebonden naar de strafplaats geleid worden ? vroeg de officier. Toon nu tenminste aan het volk, dat gij den dood onder de oogen durft zien !

— Ik moet nog biechten...

— U blijven nog eenige stonden over... Als de klok begint te luiden, moeten we heen.

De priester leidde van Rooze in een hoek der zaal. Maar in plaats van schuld te belijden, schreeuwde Pol weer, dat hij niet sterven kon.

Een soldaat trad binnen en zei tot den officier :

— De klok luidt...

— Dan gaan we... Is de kar daar?

— Ja, heer...

De overste gaf eenige bevelen...

Voor het Duinenhuis stonden krijgslieden. Ze hadden nieuwsgierigen achteruit gedreven. Ook baron van Rooze en Dora moesten zich verwijderen.

— Laat ons huiswaarts gaan, zei de vader...

— O, ik wil Pol nog zien...

— Niet hier... Gij kunt uit de woning kijken, zoo ge den moed en de kracht hebt. Hier worden we behandeld als het gemeene volk. Sommigen hebben ons reeds gehoord. Kom, Dora... We zullen hem beweenen, dat niemand het ziet.

Hij gaf de jonkvrouw den arm en leidde haar mee.

De soldaten traden buiten. Eerst verscheen Benedictus. Hij stapte gewillig, al boog hij diep het hoofd.

Maar van Rooze moest naar de kar gedragen worden... Als een wrak lag hij op de bank, niet meer in staat naar den priester te luisteren, die nog voort ging met hem te vermanen.

Op de Markt golfde als een zee het volk. Temidden stond het schavot. Soldaten hielden de naaste omgeving vrij en een doorgang open voor het voertuig met de veroordeelden.

Isegrim vertoonde zich niet. Baron van Wimpele was aanwezig als hoofd van het gerecht...

Dof luidde een klok.

Het werd eensklaps stil onder de menigte. Men zag de kar, door soldaten omringd. De meeste belangstelling ging tot Pol van Rooze. Op Benedictus lette men minder. Krijgslieden moesten Pol ondersteunen, om hem op de bank te houden.

— Nog kunt gij uw schuld belijden, zei de priester, ook hier bij het schavot.

— Het schavot! stamelde de veroordeelde.

Hij zag op en zag de stellage en uitte een doordringenden gil. Hij blikte naar het volk en schreeuwde:

— Menschen, helpt me... verlost me van die moordenaars! Ze willen mij dooden...

Sommigen jouwden en antwoordden, dat hij zwaarder straf verdiend had. Maar de meesten bewaarden een verachtelijk stilzwijgen.

Baron van Wimpele deed een teeken.

De schout van Loo zou eerst sterven. Benedictus wilde zich flink houden. Toch waggelde hij bij 't bestijgen van 't schavot. De priester ondersteunde hem.

Benedictus keek het volk aan...

— Menschen, riep hij, ik heb mijn straf verdiend... Bid voor mijn ziele...

De priester bad het De Profundis.

Benedictus wilde nog meer zeggen, maar hij kon niet meer en zonk voor het blok neer...

Een beulsknecht naderde vlug en sprak:

— Leg er uw hoofd op!

De schout gehoorzaamde gewillig...

— God zal u genade betoonen... ik bid voor u, fluisterde de priester. Maar Benedictus verloor stuiptrekkend het bewustzijn.

Plots verscheen van onder het schavot de beul zelf, in rood gewaad. Hij had zich daar tot nu toe verborgen gehouden. Vlug besteed hij het schavot. Een helper reikte hem een zwaard toe...

De scherprechter keek even naar den veroordeelde, als berekende hij zijn slag.

Het zwaard rees en daalde... Bloed gudste over het verhoog... Uit de menigte steeg een wilde kreet.

Een knecht hief het hoofd van Benedictus op, vertoonde het en stak het op een ijzeren paal, die aan 't schavot bevestigd was.

Weer gaf van Wimpele een teeken. En nogmaals heerschte de diepste stilte.

Van Rooze werd van de bank getrokken. Hij zag den grijnzenden, bloedigen kop van zijn lotgenoot en begon vervaarlijk te schreeuwen.

— O, ik durf niet... ik wil niet... het is een moord! tierde hij. Menschen hebt medelijden... verlost mij!

— Belijd uw schuld! drong de priester aan.

— O, vraag genade... Waar is Isegrim? Waar is Julietta? Haal Agneta... schreide de veroordeelde.

Hij wilde zich verzetten, maar de krijgslieden droegen hem naar boven, terwijl het gehuil over de markt klonk.

De soldaten, die de wacht hielden, waren op hun hoede. Ze wisten, dat zulk een tooneel medelijden kon verwekken bij de massa, wat soms het begin was van een oproer. Ze lieten dreigend hun wapens zien... Misschien ook stonden daar veel aanhangers van Pol van Rooze, vijanden van Isegrim.

Maar de menigte roerde zich niet. Enkelen jouwden en men hoorde uitroepen als: « Lafaard! Gij hebt wel anderen willen vermoorden! Ter dood met den boef!

Iemand schreeuwde zelfs den naam van Roza uit...

— Genade, genade! O, deernis... ik ben nog zoo jong!... tierde van Rooze en met zijn laatste kracht worstelde hij om zijn leven.

— Zoo kan ik mijn werk niet doen, sprak de beul tot baron van Wimpele. De veroordeelde moet gebonden worden. Als ik missla, wordt het volk nijdig.

— Jonker van Rooze, heb den moed om ongeboeid, als een edelman te sterven! zei van Wimpele.

— Ik wil niet sterven... ik kan niet... O, die kop van Benedictus... Heb dan toch medelijden met me... Ik zal Isegrim dienen! schreide de gevangene.

Baron van Wimpele gaf een bevel en men bond van Rooze voor het blok. Zoo verlamde men zijn bewegingen.

Maar het hoofd bleef vrij en de veroordeelde wrong het... terwijl hij nog steeds gilte en riep.

Een beulsknecht deed ook een band om het hoofd en trok dit op 't blok...

De priester kon niets meer verrichten; de tranen leekten langs zijn wangen. De scherprechter trad nader...

— Als ik mis, is het zijn eigen schuld, prevelde hij.

Van Rooze lag daar in 't bloed van Benedictus.

Het zwaard rees en daalde weer... Het hoofd was van 't lichaam ge-

scheiden en werd ook op een piek gezet... Er liepen nog rillingen over het gelaat en onder het volk kwam gedrang van verschrikte lieden.

— Moeten de koppen tentoon gesteld blijven? vroeg de beul aan van Wimpele.

— Neen, graaf van Moerheide heeft het verboden. Nu is het genoeg. De burgerij heeft gezien, dat gerechtigheid gepleegd is... Maar de lijken zullen op het gageveld begraven worden....

Van onder het schavot haalde men twee kisten en eenige stonden later werden de lijken reeds weggevoerd. Het volk ging, diep onder den indruk, heen.

In het schoutshuis zat baron van Rooze bij zijn bewusteloze dochter. Dora had werkelijk aan een raam de nadering van den stoet gezien. Maar toen ze Pols gegil hoorde, viel zij in zwijm...

Ze lag nu op een rustbank en naast haar weende haar vader...

.....
Een soldaat bracht een kaars in het vertrek van Julia.

— Is van Rooze dood? vroeg de Spaansche.

— Ja...

— En ik mocht zijn terechtstelling niet zien.

— Er was veel volk...

— Maar ik moest hier blijven! O, had ik hem toch mogen aanschouwen, daar op 't schavot.

— Hij was laf tot 't laatste toe.

— Ha, hij had angst!

— Ja, men moest hem voor het blok binden.

— En ik mocht dat niet zien! Wat zou ik genoten hebben!

Haar oogen fonkelden.

— En heeft hij nog gesproken? vroeg de wraakgierige vrouw dan.

De soldaat vertelde het een en aander van de akelige tooneelen. De Spaansche zweeg nu. Ze scheen zelf verschrikt.

— Als Isegrim maar zijn woord houdt, dacht ze. Zoo niet, kunnen ze morgen ook aldus met mij handelen! O, als hij zijn belofte eens niet gestand doet!

De vrees greep haar aan.

— Ik zou den hoofdman nog eens willen spreken, hernam ze tot den soldaat.

— Onmogelijk!

— Is hij niet in de stad?

— Dat weet ik niet. Maar in elk geval heeft hij verboden, hem van avond nog lastig te vallen met een boodschap van u.

— De ondankbare! riep Julietta op woedenden toon. Ik heb hem Nieuwpoort geleverd... En hoe behandelt hij mij...

Maar ze bedacht, dat ze Isegrim noodig zou hebben en vervolgde haastig:

— Neen, neen, hij is een ridderlijk man, die nooit zijn woord breekt en ik zal hem morgen zien...

De soldaat liet haar alleen.

Een vreeselijke avond en nacht braken voor de Spaansche aan...

O, als Isegrim eens niet zijn woord hield en zij morgen terecht gesteld werd als Pol van Rooze...

.....

Adelbert van Loo had de terechtstelling bijgewoond en bracht het nieuws op Duinenburg.

Agneta van Ramsdijk hoorde het verhaal niet. Ze was toen op haar slaapkamer. Ze kwam wat later beneden in het woonvertrek der van Dillens en ging bij Wouter.

— Is het vonnis voltrokken? vroeg ze stil.

— Ja, jonkvrouw... Recht geschiedde en Pol van Rooze heeft voor zijn misdaad geboet en Benedictus eveneens...

— Een vreeselijk einde... En in dien man heb ik vertrouwen gesteld... en om hem u zoo gehoord. O, Wouter, kunt ge het mij vergeven?

— Vergeven, ja...

— Ge wilt meer zeggen...

— Vergeten is een andere kwestie.

— Ik weet het, dat ik zulks niet eischen kan, doch ik heb u uitgelegd, hoe het misverstand voor mij groeide...

— Maar naar mijn verdediging wildet gij niet luisteren. Pol van Rooze had zich kunnen verdedigen voor zijn rechters, al waren de bewijzen tegen hem. Maar dat recht had hij... Gij gundet het mij niet. Jufvrouw, laat thans de tijd daarover gaan, vervolgte Wouter. Sta me toe, naar mijn dienst terug te keeren.

Hij boog beleefd en verwijderde zich en dacht aan Jacqueline...

In de vestibule ontmoette hij Isegrim, die juist in 't kasteel aankwam.

— Kom eens mee naar mijn kamer, verzocht graaf van Moerheide.

Wouter deed dit gaarne. Hij zou Jacqueline zien. De jonkvrouw begroette naar vader innig en ook tot jonker van Dillen was ze hartelijk.

— Hebt gij zaken? vroeg ze. Dan zal ik mij verwijderen.

— O, neen, gij kunt blijven, Jacqueline. Voor u hebben we geen geheimen en 't is goed zelfs, dat ge ons gesprek hoort.

Isegrim keek bezorgd.

— Ik maak me ongerust, zei hij tot Wouter. Ik hoor geen nieuws over Antwerpen... Is de onderneming om de een of andere reden verdaagd, ik zou het haast denken. Maar hoe lang? Van een andere zijde verneem ik wel, dat de regeering te Brussel een sterke afdeeling soldaten hier naar West-Vlaanderen zendt. De mannen worden daartoe verzameld. Ik voorzie dus, dat we het nog maar twee of drie dagen te Nieuwpoort kunnen uithouden... Het zal immers blijken, hoe overdreven onze berichten zijn en dus zullen de Spanjaarden schepen zenden uit Duinkerke en Oostende. Van land en zee aangevallen, kunnen we te Nieuwpoort niets doen... Dan trekken we ons op Duinenburg terug... Hier moeten we zoo lang mogelijk stand houden, om de gebeurtenissen bij Antwerpen af te wachten. Dus verzoek ik u het slot op flinken tegenweer voor te bereiden. Hier kunnen we altijd ontkomen, want er is een onderaardsche gang, die ons in de duinen voert en van daar bereiken we de kust. Op een aantal schuiten kunnen we rekenen, die nu niet verdacht worden en dan naar Engeland overvaren. Maar zoo lang mogelijk moeten we hier stand houden...

— Graaf, ik zal mijn plicht tot 't uiterste doen, verzekerde Wouter.

— Dat weet ik en nu begrijpt ge, hoe gewichtig de post is, waartoe ik u benoemde.

— Ge zult nooit spijt hebben over uw vertrouwen in mij.

Isegrim wendde zich nu tot zijn dochter.

— Jacqueline, hernam hij, ge hoort thans wat er kan gebeuren. Nu de haven van Nieuwpoort nog open is voor ons, zou ik voor alle voorzichtigheid veel vrouwen en kinderen in veiligheid willen brengen, ook eenige bejaarde heeren, dus de familie van Dillen, Agneta van Ramsdijk, de familie van Wimpete, nog gezinnen van edelen, die ons steunden. Dat is geen bewijs van mislukking... maar een wijze maatregel, menschlievend en krijgskundig... Te veel volk op Duinenburg zou ons een last zijn... En in geval van nood kunnen mannen alleen zich gemakkelijker door alles heen slaan. Daarom Jacqueline, zou ik wenschen, dat ook gij vertrokt...

— Vader, meisjes kunnen eveneens strijden... ! verklaarde de dochter... Hoe dikwijls hebben de vrouwen de mannen gesteund. O, scheid me niet van u ! Laat mij op Duinenburg blijven !

— Kunt gij beter beschermer vinden dan in Engeland ?

— Maar mijn vader nu boven alles !

Wouter voelde weer als pijn aan 't hart... Op welchen beschermer in Engeland van Jacqueline doelde de hoofdman ? De jonker mocht er niet naar vragen. Hij wilde bescheiden zijn.

— Vader, stuur me niet weg van u ! En ik zou het ook een belediging achten voor jonker van Dillen ! Het ware juist, of ik geen vertrouwen stelde in zijn bevelhebberschap, zei Jacqueline.

Glimlachend keek ze Wouter aan, die zich gelukkig gevoelde met deze betuiging.

— Vader, vervolgde de jonkvrouw, heb ik niet bewezen, dat ik zeer moedig kan zijn ?

— Ja, kind...

— Heb ik zwakheid getoond, toen ik als heks terecht stond ? O, laat me ook een proef geven van mijn kloekheid hier op Duinenburg, wat er gebeure... Verban mij niet !

— Maar zoo ge weer eens in hun handen vielt...

— Onmogelijk ! Ik zou sterven met den degen in de hand !

Haar schoone oogen straalden van wilskracht. Wouter keek Jacqueline bewonderend aan.

— Vader, sprak de jonkvrouw verder, ge hebt me dikwijls verteld van dappere vrouwen, die op de wallen der steden meevochten tegen den Spaanjaard...

— Welnu, blijf dan, mijn dochter, hernam graaf van Moerheide, 't Is ook waar, dat ik u gaarne bij mij houd...

Isegrim besprak dan met Wouter de maatregelen voor de reis der anderen... En jonker van Dillen was blijde, dat Jacqueline op Duinenburg zou blijven...

HET LOT VAN JULIETTA.

Den volgenden morgen reden de familie van Dillen en Agneta naar Nieuwpoort, om de lijkplechtigheden van baron van Ramsdijk bij te wonen. Terzelvertijd zetelde de rechtbank weer.

Eerst werd de zaak van Karel en Fien behandeld. Van Rooze's knecht

had zich in strikvrage reeds te veel laten vangen, om nog zijn onschuld vol te houden en de meid te betichten met een ander haar meester het leven benomen te hebben.

De zitting duurde slechts kort.

Fien verhaalde hoe alles gebeurd was. Karel beweerde, dat hij het plan niet had gehad den baron te dooden. Maar dit was geschied, toen van Ramsdijk zich nog wilde verweren, zoo betoogde hij.

Fien verklaarde, dat zij tot 't laatste oogenblik Karel gesmeekt had, haar meester te sparen.

Baron van Wimpele wees dan op 't afschuwelijke van dezen roofmoord. De rechters beraadslaagden niet lang... Zij veroordeelden Karel tot de galg en Fien tot eeuwige verbanning uit Vlaanderen, na eerst het brandmerk ontvangen te hebben.

De schuldigen werden weggeleid.

Dan brachten soldaten Julietta binen. De Spaansche keek snel rond. Ze zocht Isegrim, maar deze was er niet. Een trek van teleurstelling verduisterde haar gelaat.

Roger, de schoutsknecht, nam eerst het woord. Hij verhaalde, hoe hij te Loo het lijk van zijn kind aanschouwde en eischte een strenge straf tegen de moordenares.

Julietta was zeer angstig...

Ze bekende de misdaad, maar zei, dat ze zonder nadenken had gehandeld, uit wraakgevoel jegens Pol van Rooze.

— Moest daarom mijn dochter sterven! kreet Roger. O, gij, slecht verdorven vrouwmensch, heel uw leven is een schande geweest! Wat had Roza u misdaan?

Toorn fonkelde in de oogen der Spaansche.

— Ik ben zelf bedrogen geworden, zei ze. Was ik op dien stond verantwoordelijk voor mijn daden! Dat de heeren rechters zich mijn toestand indenken. En ik gaf bewijzen van berouw. Daarom hielp ik Nieuwpoort overleveren aan graaf van Moerheide.

— Daarom niet! sprak Baron van Wimpele. Gij hebt meegewerkt uit een gansch ander gevoel... Gij wildet van Rooze ten val brengen. Maar de rechters hebben hier alleen de verfoeilijke misdaad te beoordeelen. Ik steun de aanklacht van den vader.

— Waar is graaf van Moerheide? vroeg Julietta.

— Zulks doet niets ter zake... Gij zijt hier de betichte...

Julietta zweeg; een gloed vloog haar in 't gelaat.

De rechters trokken zich terug. Ook deze zitting duurde slechts kort...

Na een kwartier keerden de magistraten terug. Het vonnis was streng en veroordeelde Julietta tot de galg...

De Spaansche sidderde.

— Mij ophangen! schreeuwde ze. Mij, een vrouw, door wie gij meester zijt te Nieuwpoort...

Maar soldaten leidden haar mee en sloten haar weer op de achterkamer op.

— Roep graaf van Moerheide! smeekte Julietta... Hij heeft beloofd zich over mij te ontfemen...

Maar men liet haar alleen. Angstig wachtte ze... Een uur later trad een officier binnen.

— Graaf van Moerheide heeft uw vonnis veranderd, zei hij. Ge zult heden nog Vlaanderen verlaten. Maar in geval van banbreuk wordt ge gestraft met de galg.

— Waar is de graaf ?

— Ik kom uit zijn naam...

— Ik wensch hem zelf te spreken ! hernam de Spaansche op heftigen toon.

— Hij wil u niet meer zien !

— Ha, hij wil mij niet meer zien ! Hij veracht me dan !

— Eerbied kan hij voor u niet gevoelen ! Begrijp zulks toch ! Gij be-
noudt dus het leven...

— Als een ellendige zwerfster...

— Dit geld moet ik u ter hand stellen.

De officier haalde een beurs te voorschijn. Maar Julietta wees die hoog-
hartig af en zei woedend :

— Zeg aan den graaf, dat ik nog fierheid bezit.

— Hij wil u beloonen voor uw hulp.

— Met geld... Maar hij veracht mij... Hij keurt me geen woord van
vaarwel waardig.

Haat lag in haar blik. De officier haalde de schouders op en hernam :

— Vergeet toch niet, welk een afstand er ligt tusschen graaf van Moer-
heide en u !

— 't Is goed ! Wanneer kan ik vertrekken ?

— Dadelijk ! Men zal u buiten de stad leiden.

— Ik ben gereed...

Dof klonken die woorden.

DE VERMOMDE.

't Was avond geworden. En op Duinenburg heerschte groote drukte. Vanavond nog zouden verscheidene personen te Nieuwpoort aan boord gaan, om zijn gezin te begeleiden. Ook Agneta zou meegaan en Bernardina van

Vader van Dillen had willen blijven, maar Wouter kon hem overhalen om zijn gezin te begeleiden. Ook Agneta zou meegaan en Bernardina van Wimpele, als nog andere personen. Kathelijne verkoos bij Jacqueline te blijven.

Men wachtte nu op Isegrim, die van den abdijkerker moest komen.

Wouter besloot hem te ontmoet te gaan. Hij wilde hem genade vragen voor Fien en dit op verzoek van Agneta. Men had Karel dien middag aan de galg gehangen, maar aan de meid nog niet geraakt. Ook had jonker van Dillen nog eenige punten met den hoofdman te bespreken, waarvoor op het kasteel zelf weinig tijd zou overblijven.

Wouter verliet dus het slot. Straks zou hij afscheid nemen van zijn gezin... Hij was blijde, dat zijn ouders en zusters en broertjes Vlaanderen verlieten. Gelukte de opstand, dan konden allen terugkeeren, maar voorloopig zouden ze toch in veiligheid zijn...

't Was vreemd, dat er geen nieuws over Antwerpen kwam... Soms maakte Wouter zich zeer ongerust.

Zoo mijmerend ging hij over den eenzamen weg. Na een kwartier ontmoette hij Isegrim, die geheel alleen was.

— Ha, gij zijt het, sprak de hoofdman, toen hij Wouter herkende. Toch geen slecht nieuws!

— O, neen, maar ik wilde u nog even spreken... En op Duinenburg zal alles haastig gaan... Wij moeten noodzakelijk meer levensmiddelen inslaan.

— Wel, eisch ze op te Nieuwpoort en bij de boeren. Oorlog is oorlog en natuurlijk dienen wij op Duinenburg ruim van voedsel voorzien te zijn indien men er ons komt belegeren, want de Spaansche soldaten hebben Brussel verlaten en moeten nu reeds ten Zuiden van Gent zijn. Wat is er nog meer?

— Er is geschut te kort, om alle punten van het kasteel te bezetten.

— We zullen er vannacht uit Nieuwpoort doen aanvoeren, alsook munitie.

— Dan een derde punt... Als gij op Duinenburg komt, leg ik natuurlijk mijn post neer.

— Neen, dat verbied ik u... Eenige vrienden en ik zullen den krijgsvormen, maar gij houdt het opperbevel over 't kasteel. Ik eisch gehoorzaamheid van u.

— En uw eigen luitenant...

— Laurens is voor mij op reis. Ik heb hem zelf naar Antwerpen gezonden om Jozef Reniers op te zoeken en inlichtingen te winnen.

— Een volgende kwestie... Jonkvrouw van Ramsdijk verzoekt u genade voor Fien, de dienstmaagd...

— Welnu, die deerne kan in Vlaanderen blijven maar met het brandmerk.

Eensklaps trok Wouter den hoofdman op zijde... Hij had een beweging gezien achter een boom...

Een kerel, met een doek voor 't gelaat, sprong naar voren, een dolk in de hand. Blijkbaar had hij een aanslag tegen graaf van Moerheide in den zin.

Wouter zwaaide reeds zijn rapier en de sluipmoordenaar viel getroffen neer.

— Ondankbare... O, had ik u kunnen treffen! klonk het...

— Mijn hemel, dat is geen man! riep van Moerheide uit, dadelijk weer kalm. Die stem is van de Spaansche...

Hij boog zich over de vermomde...

— Julietta, zei zij...

— Ja, ik ben Julietta... O, ik heb u heel den dag beloerd... ik wilde Vlaanderen niet verlaten... ik wist, dat ge hier langs zoudt komen...

— En ge wildet me dooden! Ik heb toch woord gehouden...

— Maar hoe?... Ge verachtet me... ge wildet me niet meer zien... en ik had u lief...

— Gij spreekt van liefde, die altijd dadelijk den dolk in de hand hebt. Ge zijt verdorven tot in de ziel...

— Nu was mijn liefde haat...

Haar stem werd zwakker. Van Dillens rapier had haar in de borst getroffen...

— O, ik sterf..., stamelde Julietta...

— Dat is 't beste... anders moest ge aan de galg hangen. Ge kendet mijn voorwaarde, hernam van Moerheide.

— Ik zou... u... gedood hebben... en dan mij... zelve!

— Wat moeten we met haar doen? vroeg Wouter.

— We zullen haar opnemen en naar een hoeve dragen, die daar wat verder staat.

Julietta kreunde nu. Wouter was wel onder den indruk, van het feit, dat hij haar 't leven benam, maar zoo redde hij graaf van Moerheide.

Toen ze op de boerderij aankwamen, gaf de Spaansche den geest. Van Duilen klopte aan het woonhuis. 't Duurde eenigen tijd, eer de boer durfde opendoen.

— Komè mee! gebod Wouter... Ge behoeft echter uw hof niet te verlaten... Daar ligt een doode...

— Een doode, heer, riep de landbouwer verschrikt uit.

— Ja, een vrouw, als man verkleed... een sluipmoordenares, die zelf getroffen werd... Open uw schuur... We zullen haar daar brengen.

— Laat ik eerst een lantaarn halen, heer!

— Vlug dan!

De boer kwam met het licht en het schijnsel viel op het bleeke gelaat der Spaansche, die zoo ellendig gestorven was, als ze geleefd had.

Wouter en Isegrim hadden zich den hoed diep over het gelaat getrokken. De hoebewoner moest hen niet herkennen. Ze brachten de doode in de schuur en legden haar op het stroo.

— Morgen zullen er soldaten komen, om haar te begraven, zei de hoofdman...

Hij verwijderde zich met Wouter en op den weg dankte hij zijn gezel voor diens spoedige hulp.

— Wat een wraakgierig mensch, sprak Wouter.

— Een duivelin was ze...

— Me dunkt, het ware 't best, dat we het gebeurde voor ons hielden.

— Heel goed...

— Het nieuws zou vlug de ronde doen en niet voordeelig zijn voor onze zaak.

— Ge hebt mij 't leven gered.

— Door een toeval... Ik zag een verdachte beweging en begreep alles. En natuurlijk kon ik dan niet aarzelen om vlug te handelen.

— Men had Julietta slechts buiten de stad geleid. Ze moet vreeselijk bereedigd geweest zijn, dat ik haar niet meer wilde zien...

— Ja, dat blijkt uit haar laatste woorden.

— Ik wist het trouwens van den officier, die haar mijn boodschap over bracht. Zeker, die Spaansche heeft ons goed gediend, maar ze kon niet onderscheiden en daarom niet beseffen, dat ik nooit eerbied voor haar kon gevoelen. Om haar diensten redde ik haar van de galg... maar ge ziet, dat genade verleen en aan zulke schepsels niet veel beteekent. En daarom moet die Fien het brandmerk krijgen. Ze heeft het ruim verdiend en zoo zijn de eerlijke menschen steeds voor haar gewaarschuwd. Ha, welk een karakter, die Julietta. Ze zou eerst mij en dan haar zelve gedood hebben. Steeds handelen naar

wraakgevoel. En nu ligt ze daar op het stroo in die schuur. Ik zal morgen twee vertrouwde mannen zenden, om haar te begraven.

— Bruno Rijkaart bijvoorbeeld...

— Ja, en Jan, den knecht van baron van Wimpele. Die kunnen zwijgen. Anders ontstaan er allerlei verhalen rond dien dood en zou men den armen roger de schuld kunnen geven...

— O, ja, er is nog iets... Ik denk er aan, nu ge Roger noemt. Hij is naar Duinenburg gekomen en heeft gevraagd bij ons te mogen blijven. Hij heeft ook genoeg van 't Spaansch bestuur.

— Best! Moesten de zaken keeren, dan zouden de Spanjaarden het nem nog kunnen doen bezuren, dat hij voor ons hof als aanklager is opgetreden. We hebben anders mannen genoeg.

— Wel hij kan mijn vader naar Engeland vergezellen.

— Handel in dat geval, zooals ge verkiest... Wel, wel, die Julietta heeft jonker van Rooze niet lang overleefd... Ze was en bleef een diep verdorven vrouw en meende ook met mij te kunnen spelen. Het konkelen en lonken zat naar in 't bloed. En wraakgierig! O, wat heeft ze me gesmeekt van Rooze toch te mogen zien sterven... Maar vannacht was ze zelve bang. Ze vreesde, dat ik haar na haar veroordeeling aan haar lot zou overlaten... Ze krijgt het reven... en toch dadelijk weer geeft ze toe aan wraakzucht... niet een oogenblik, maar uren lang. Want ze heeft zich vermomd als man en zoo rond getoopen, om niet herkend te worden. Had ze mij getroffen, dan geloof ik toch niet, dat ze zelfmoord zou gepleegd hebben. Waarom droeg ze anders een soort masker. Om verborgen te blijven en niet door mij verraden te worden had ze me slechts kunnen wonden. Het is goed, dat ze van de wereld is... Zulke schepselen beteren niet... We zullen haar bij die hoeve laten begraven... Het is wel een treurig einde. En we houden de zaak verborgen. Alleen met Jacqueline spreek ik er over.

— Is dat noodig, graaf?

— Ja, mijn dochter moet weten, dat gij mij het leven hebt gered...

Die woorden ontroerden Wouter... Zou Isegrim dan ooit tegenwerpingen maken als hij om Jacqueline's hand vroeg!

— 't Is toch zonderling, hoe onze wegen samen liepen, hernam de hoofdman. Weet ge nog onze ontmoeting te Brugge?

— O, ja... natuurlijk! Het was toen men er een zoogenaamde heks verbrandde. Dat was 't eerste schouwspel, dat ik in mijn Vlaanderen moest zien. En gij, graaf, vroegt mij naar die vrouw...

— Marietta...

— Hebt gij haar gekend?

— Of ik haar gekend heb!

Isegrim riep dit op droevigen toon. Dadelijk vervolgde hij:

— Laat ons daarover zwijgen! Ja, onze wegen liepen samen en hoe zal het verder zijn?

— Beken uw liefde voor Jacqueline! drong een inwendige stem bij Wouter aan, maar de jonker durfde zulks nog niet de doen.

— Zullen we samen in Engeland vertoeven? vervolgde van Moerheide. Of in een bevrijd Vlaanderen?

— God geve 't laatste...

A. HANS

De Heks van Nieuwpoort

Uitgaaf B. H. HANS, Contich.